

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
 A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.
 Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak

A király itthon.

Debreczen, febr. 5.

Olyan különösnek tűnik fel, midőn a budapesti lapokból ilyesfélét olvasunk:

— »A király ő felsége nagy udvari kísérettel hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett. Leírják aztán, hogy kik voltak a király kíséretében, kik fogadták ő felségét, felemlítik, hogy kiket szólított meg ő felsége s a legtöbb lapnak föl sem tűnik az, hogy a király csak vendég gyanánt időzik és Budavárban.

Mátyás király palotájának kapui megnyílnak, hogy befogadják az udvari népséget. Magyar nem sok van közöttük (hisz a magyar ember nem igen alkalmas a lakáj szerepére), hanem annál több a cseh és német. Hogy ez utóbbiak mily kevésbé respektálják Magyarország közjogi külön állását, láttuk ő felségének Debreczenben való időzésékor is, midőn a városházára fölhuzatták azt a lobogót, mely se nem osztrák lobogó, se nem a Habsburgház családi zászlaja, hanem a régen összeomlott római szent birodalom jelvénye.

Mátyás király palotájára is ezt a zászlót vonják fel, midőn a király itthon időzik. Az »otthon« fogalma azt hozná ugyan magával, hogy magyar zászló jelezze a magyar király lakását, de — fájdalom — a magyar királyt megillető je-

vénynek csak másod rangu szerep jut azon zászló mellett, mely emlékezetünkbe visszaidézi történelmünk legszomorubb napjait!

A fekete-sárga lobogó ugyanis sokáig a zsarnokság és önkényuralom jelvénye volt. Három századig küzdöttünk ellene véres harcokat, melyekben legjobbjaink elhunytanak. S nemzeti lobogónk, mely sohasem a lázadás, vagy pártlét, hanem a hazaszeretet és jogvédelem jelvénye volt, még ma sem tudta kivívni az őt megillető jogos helyet. Kénytelen a fekete-sárga zászló árnyékába húzódni a magyar király palotáján.

Örvend a magyar nemzet, midőn királyát a maga körében üdvözölheti, Örömeinek egére azonban — miért tagadnók — mindig árnyat vet az, hogy idegen szavakat hall a magyar király udvarában s idegen zászlót lát a magyar király palotáján.

Sokszor panaszkodtunk már e miatt, de az udvari körök megcsökönyösödött konzervativizmusa, mely forradalmi jelvényt lát a magyar zászlóban s nincs érzelme a zengzetes magyar szó iránt, nem engedti teljesülni a magyar nemzet óhajait, melyek pedig igen szerények.

A loyális bécsiek egyszerre felzúdulnak az udvar ellen, ha az udvar külföldön talál megrendelni valamit. Mi ilyen

szemtelenesre képtelenek vagyunk, elnézzük azt, hogy a magyar civillistának legnagyobb részét is Bécs emészti fel, elnézzük azt, hogy az állandó udvartartás Bécsnek az emelésére szolgál, — mi csak annyit kívánunk, hogy midőn a magyar király magyar földön időzik, *hagyja Bécsben az osztrák császárt.*

Kivánságunk, óhajításunk nem csap át a követelés sértő hangjába, holott a követeléshez is lenne jogunk. Követelhetnők, hogy legyen külön magyar udvartartás, hiszen Magyarország éppen annyi összeggel járul annak főtartásához, mint Ausztria, — követelhetnők, hogy ő felsége az év fele részét magyar földön töltsse, — de sokkal loyálisabbak és büszkébbek vagyunk annál, hogy sem uralkodónkra morális pressziót akarnánk gyakorolni.

Nincs is erre szükség, hisz az idő elébb-utóbb meghozza azt, a mit óhajtunk. A 14 tartományra széttagolt Ausztriában maris mutatkoznak a bomlás jelei. Nincs olyan kormányzat, mely képes lenne az osztrák tartományok külön érdekeit összeegyeztetni. S Ausztriában minél inkább dülnek a nemzetiségi viszályok: annál inkább emelkedik az egységes Magyarország jelentősége és befolyása s a legfelsőbb körökben elébb-utóbb meggyőződnek arról, hogy a Habsburg-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Az üres hely.

Ugy elnézem azt a helyet
 Ott az asztal végén . . .
 Mintha most is ott látnálak
 Edes üdvösségem! . . .

Mintha most is hallanám még
 Hívogató szódat . . .
 Mintha most is mosolyogna
 Rózsapiros ajkad . . .

Sokszor úgy jön mintha várnám . . .
 Visszaérkezésed . . .
 — Oh hogy utad soha többé
 Vissza már nem térhet! . . .

Mintha csupán álmodnám én
 E nehéz fájdalmat . . .
 Mintha hinném, hogy ez álom
 Egyszer megszakadhat.

Hogy a kit most beborított
 A gyász éjszakája
 Vidám hajnal, örök tavasz
 Kél megint reája!

Ugy elnézem azt a helyet
 Ott az asztal végén . . .
 Mintha most is ott látnálak
 Edes üdvösségem!

— S a kicsinyek szomoruan,
 Hallgatagon ülnek,
 Rám függesztett szemekbe
 Fájó könyvek gyűlnek,

Gondolatom elmúlt idők
 Világába téved,
 Lánggal égő szerelemmel
 Ott karol át téged!

Boldog idők, nagy remények
 Szép, aranyos álmok,
 Oh minek is emlékezem
 Vissza ti reátok?

Kinek minden boldogsága
 Sirba hullott régen,
 A kinek még napja is már
 Alkonyodó félen —

Hit, remény kit elhagyott már
 Mit keres magában?
 Vesszen el, mint tört hajó a
 Tenger viharában!

Péter Gabor.

Visszaemlékezések.

— Egy volt vörös sapkástól. —

XXXIII.

Temesvár.

Valami eszembe jutott azon időről, midőn az 1848-ik évben Aradról, Temesvár alá megérkeztünk, nem valami nagy dolog, de megérdemli, hogy elmondjam.

Akarmelyik helyre érkeztünk, már tudnivalik nagyobb helyeket értek, mindenütt kijöttek a város alá elibünk, s mindenütt tisztességes ünnepélyességgel fogadtak bennünket.

Itt nem így történt.

A mint megérkeztünk Temesvár alá a délelőtti (körülbelül épen dél lehetett) órákban, szekereink megállottak jó távol a várkapu előtt (már ekkor a vár sánczai, ha nem mindenütt is, de legtöbbnyire hatalmasan megvoltak erősítve), egy jó negyed óráig ott vesztegeltünk magunkban, mert egy árva lélek sem fogadott bennünket.

Min tanakodtak, mit akartak az intézők, a mi főbb tisztjeink, azt nem tudhattam, mert az sem én reám, sem a magamhoz hasonló fiatal, egyszerű veres sapkásra nem bízott, elég az hozzá, hogy egy negyed órai várako-

háznak Magyarország az egyedüli és biztos támasza!

És akkor magyar szótól fog visszahangozni, magyar színektől fog ragyogni s régi fényében fog tündökölni Mátyás király palotája!

Országgyűlés. A képviselőház ülése febr. 4-én. A munkássegélyezésről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása tegnap véget ért, s a tegnapi ülésnek több érdekes mozzanata volt. *Ordódi* Pál után, ki a javaslatot a maga eredeti alakjában fogadta el, felszólalt *Beöthy* Ákos és ismét egy magas színvonalon álló beszédet tartott, fejtegetvén a munkáskérdés fejlődését Angliában, kifejtvén aggodalmait a javaslatban észlelt »kényszer-rendszer« ellen s szellemesen polemizálva az előadóval. Utána *Baross* Gábor miniszter szólott és hosszabb beszédben védte a saját álláspontját, előadván kifogásait a *Gaal* Jenő által benyújtott határozati javaslat egyes pontjai ellen, de kiemelvén ugyanakkor, hogy a részletes tárgyalásnál, a módosítások elől nem kíván elzárkózni. — *Baross* után *Petrich* Ferencz szólalt fel s általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot. Ezután *Hegedüs* Sándor szólott. Az általános vita utolsó szónoka *Tisza* István volt, aki főként a mérsékelt ellenzék szónokaival szemben védte a törvényjavaslatot. Az általános vita ezután berekesztett; nagy derűtséget keltett ezután, mikor az előadó megtartván zárbeszédét, különösnek találta, hogy *Beöthy* Ákos »ellentétet látott *Mirabeau* és az előadó beszéde közt.« — »Ki ne látta e kettő közt ellentétet?« kiáltak több oldalról, s nagy derűtség támadt. *Gaal* Jenő, miután zárszava nem volt, csak röviden jelenté ki, hogy az esetben, ha az ő határozati javaslata nem is fogadhatók el, nem ellenzi, hogy a javaslat a részletes tárgyalás alapjául elfogadtassék.

A Vaterland és a Hentzi-szobor. A *Vaterland* ez. bécsi újság, melynek legszebb ünnepnapja az, ha kiöntheti epéjét a magyarokra, nagyon rossz néven vette *Perczel* Miklósnak, hogy minap tett interpellációjával a Hentzi-szobor eltávolítását követelte. Szörnyen elképed rajta, hogy egy volt főispán, a ki a mellett a *Szent István* rendjel tulajdonosa is, ilyen vakmerőségre vetemedhetik. »A volt főispán emez interpellációjával egészen azoknak a tulzókknak a pártjára áll, a kiknek annyiszor volt már botrányköve a budai Hentzi-émlék« — így dühösködik a teli-
vér osztrák újság, aztán így végzi fekete-sárga

elmékedéseit: »Ha már ő felsége belenyugszik hogy megünnepeljék október hatodikát és szabadságszobrot állítanak a Hentzi-szobor szomszédságában, illő és méltányos föl nem tenni ő felségéről, hogy most meggyalázzni hagyja hivei emléket s úgy szólván szégyenli magát azok miatt, a kik negyvenegy év előtt halálukkal pecsételték meg hűségküjüket, nem úgy, mint ama bizonyos aradi »vértanuk«, a kik az övéket gyalázatosan megszegték.« A »*Vaterland*«-nak tehát fogalma sincs arról, hogy mit jelent magyarul e szó: h a z a !

A borgyártásról szóló törvényjavaslat tárgyában a kereskedelmi, miniszter anket-tanácskozmányt hívott volt össze. E tanácskozmány, melyben az országos gazdasági egyesület, a magyar és a horvátországi kereskedelmi, valamint a földművelési miniszterium küldöttei vettek részt, négy gyűlésben letárgyalta a 11 szakaszból álló törvényjavaslatot és tegnapelőtt befejezte e munkáját, még pedig úgy, hogy a nevezett érdekkörök képviselői megegyezésére jutottak a javaslat rendelkezései iránt. *Baross* s miniszter megígérte, hogy közre fog járni, hogy Ausztriában hasonló törvény alkottassék, a magyar törvény életbeléptetését azonban ez elhalasztani, vagy befolyásolni nem fogja.

A Waldersee-ügy. *Waldersee* grófnak, mint a német vezérkar főnöke, visszalépése okairól a németországi lapok a legkülönfélébb híreket teszik közzé, többek közt azt is, hogy *Waldersee* gróf a múlt évi szilézai hadgyakorlatokon királyunk és a szász király jelenlétében Vilmos császár hadtestvezetését élesen megbírálta. Ezzel szemben és föltanú közlései alapján a »*B. C.*« határozottan kijelenti, hogy teljesen lehetetlen, miként *Waldersee* fölmentésének ilyenmü körülmény képezne okát, mert Vilmos császár a szilézai zárgyakorlatokon sokkal szigorubb és élesebb bírálója volt saját működésének, mint *Waldersee* maga. Csakis néhány részletre tett *Waldersee* gróf bíráló megjegyzéseket. — *Berlin* b ő l távirják: A császárnak *Waldersee*hez intézett kézirata több tekintetben figyelemreméltó. Nemcsak azért, meri szokatlanul indokolja *Waldersee* lemondó kérvényének visszautasítását, mondván, hogy a gróftól háboru esetén egy hadsereg élére szánta, hanem azért is, mert éppen annak a hadtestnek a vezetésével bízta meg, mely a császárné születéshelyéről való. A »*Reichs-correspondenz*« lemondás okát abban látja, hogy véleménykülönbségek merültek föl a táborok főladatai körül, hogy *Waldersee*t nem hívták meg

arra az előadásra, melyet *Huene* báró, a párisi katonai attaché Franciaország katonai rendszabályairól tartott.

BELFÖLD.

Márczius 15. A nagy nemzeti ünnepet, *Márczius* 15-ét *Kolozsvárt* az idén is nagy pompával szándékoznak megülni. A *derék* város előkelőségének színe-java áll az ügy élen s nagyszabásu programjának megállapítását már megkezdte. A mi városunk u. n. »színe-java« bezzeg húzódozik az ilyen ünnepélyektől!

A népszámlálás kevés megyében konstatalt oly örvendetes szaporodási adatokat, mint a kis *Ugocsa* megyében. E megyében ez előtt 10 évvel 65,377 főre rugott a lakosság száma, míg most 75,239 főnyi lakossággal bír. Így a szaporodás 10 év alatt 9862, vagyis 15%, ennek daczára az egész megyének sincs annyi lakosa, mint *Szeged* városának.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház tanácskozásainak legközelebbi tárgyát a munkás-betegsegélyezésre vonatkozó törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása képezi, továbbá a hosznai csapatok behozatalának, katonai özvegyek és árvák ellátásának kérdése. Ezeket követi a konzuliáris bíráskodásról szóló törvényjavaslat, melynek tárgyalása előre-láthatólag hosszabb időt vesz igénybe s az ellenzék részéről *Szilágyi* ellen intézendő támadásokkal lesz összekötve.

**A közigazgatás államosítása el-
leni kérvények.** Több oldalról az a kérdés intéztetett az országos függetlenségi és 48-as párt elnökéhez: »kell-e és milyen bélyeg a képviselőházhoz benyújtandó kérvényekre s nem kell-e azokat községi pecséttel ellátni, vagy más módon hitelesíteni?« Ezzel értesítjük polgártársainkat, hogy az országgyűléshez intézett kérvények bélyegmentesek s az aláírásokat sem községi pecséttel, sem egyébként hitelesíteni nem kell.

Uj főispán. Fejérmegye főispánjává — hír szerint — *Szögyény* *Marich* Géza cs. és kir. kamarás, az országbíró fia nevezetik ki.

Kötelező polgári házasság. A temesvári ügyvédi kamara *Szilágyi* miniszterhez felterjesztendő évi jelentésében, egész határozottsággal a kötelező polgári házasság mellett foglal állást, mert a házassági jog helyes megoldása csakis ettől várható s az igazi jogszabadság elve; valamint a személyes- és anyagi jogrend biztosítása csakis kötelező polgári házasság behozatalával érhető el.

zás után kiadatott a parancs, a fegyver kézbe, helyet foglalni a szekerek két oldalán, s vigyázva minden oldalra, az egész váron keresztül mentünk.

Midőn a váron keresztül hajtottak szekereink, egészen jól éreztük magunkat, mert habár semmiről semmit nem tudtunk is, a megérkezés első pillanatától kezdve, míg a váron keresztül nem mentünk, valami rossz gondolat fogott el bennünket, hátha itt mindjárt bezárják a vár kapuját előttünk is, hátunk megett is, mit csinálunk a sok császári katonaság és temérdek ágyuk között az üres puskákakkal. — És erre méltó aggodalmat keltett bennünk azon látvány, hogy az ott elhelyezett katonaság parancsnoka (pedig még akkor egy hadurat szolgáltak velünk együtt) nem jött szemlél tartani, mint *Aradon* történt; sőt ha egy-egy tiszttel találkoztunk, gunyosan nézett reánk. De hát azért még is átmentünk a váron a *Gyárvárosba* (talán ha más uton lehetett volna ide jutni, nem is vittek volna bennünket a váron keresztül).

Itt aztán kárpótolva lett a vár előtti fogadtatásunk. Itt már az egész gyárváros várakozott reánk, s még le sem tudtunk szállani a bennünket szállító szekerekről, mikor már két

három polgár az ő nevével, és több egész családjal megfogott bennünket, hogy vendégjeként magához vigyen. — Mily szép látvány volt ez, midőn a honpolgárok hazájok védelmére küldött ifju polgártársaik fogadtatásán egész lélekkel versenyeztek. — Akadt természetesen több is, a ki minden igyekezete daczára sem jutott veres sapkáshoz, az ilyen aztán egész leverten ballagott haza, irigyelve szemlélve a másik polgártársa szerencsését, ki nem egyet, de kettőt is foghatott magának.

Az igaz, hogy nagyon, de nagyon nehéz is lett volna menekülni bármelyikünknek az első meghívótól, nem csak azért, hogy ez által az illetet sértettük volna, hanem azért sem, mert bizony a kire reá tette a kezét, el nem eresztette addig, míg tüzhelyéhez nem vitte.

Engem egy butor-gyáros, negyven-ötven év körüli uri ember fogott el, a mint épen a szekérről leszállottam a velem együtt utazó szintén debreczeni fiu *Csécsei* *Danival*, s vitt nagy diadallal az ő igen kedves nevével együtt lakására.

Gazdagon, uriasan butorozott szobát mutattak ki számunkra, s midőn az egész uton reánk szállott nagy portól letisztítottuk magun-

kat, vittek be a még gazdagabban butorozott ebédlőbe.

A házi ur mellé balról *Csécsei* *Daninak*, a házi asszony mellé jobbról nekem mutattak helyet.

Uri ebéd volt, igazán urias, csak azt sajnálta a házi asszony, ki igen kedélyes urinó volt, hogy magyarul nem értvén, nem társaloghattunk egy egymással, a mint kívántunk volna; mert én bizony bevallva az igazat, minden jó gondolatomat nem tudtam kifejezni német nyelven.

A házi ur beszélt magyarul is, habár nagyobb részét meglehetősen törte is (majd olyan formán, mint én a hogy törtém a németet).

Ugy volt, hogy azon nap ott maradtunk s csak másnap reggel indulunk tovább. — Tehát nagy volt az ő örömük egész nap vendéghatni bennünket (valljuk meg az igazat, a miénk is épen olyan, vagy talán még nagyobb volt). De a sors nem így akarta. Még fel sem állottunk az ebéd-től, már rukkoltól vertek. Ott kelle hagynunk a még be nem végzett mulatságot, elővettük fegyverünket s kis bagázsiankat s kiállottunk a százasos lakása előtt.

KÜLFÖLD.

A spanyol képviselő választások asárrnap tartattak meg az összes kerületekben, még pedig ezúttal először az általános szavazatjog alapján. Ezúttal is a kormány győzött, még pedig óriási arányokban. Az új háznak alig egy ötöd része ellenzéki, míg a többi mind kormánypárti. — A köztársasági pártból 30-an nyertek mandátumot. Castellar ellen a kormány a karlistákkal szövetségelt, de még így sem tudták megbuktatni.

Czipészek sztrájkja. A bécsi czipészek az összes gyárakban sztrájkolnak. — A sztrájkolók számát 12,000-re teszik. A munkaadók és sztrájkolók közt megkezdődtek a kiegyezési tárgyalások.

Uralkodók találkozásáról ad hirt a „Sunday Times” című lap. Ertesülése szerint Ausztria-Magyarország uralkodója márciusban megfogja látogatni az olasz királyt.

Imádkozás a parlamentért. A francia parlament megnyitása alkalmából Lavigerie bibornok az algéri papsághoz pástortlevelet intézett, melyben elrendeli, hogy mondjanak imákat a francia parlamentért és tanácsolja, hogy alakítsanak nagy katolikus szövetségeket, mely a köztársasági kormányhoz csatlakozzék s a katolikus actiót a régi pártok actiójától különválaszsa.

Nihilista jubileum. A nihilisták, kiket az orosz terrorizmus nem tud kiirtani, megakarják ünnepelni március 13-át, II-ik Sándor csár meggyilkoltatásának évfordulóját és pedig egy a Szeliverszov esethez hasonló merénnyel. Igazán a nihilistákhoz illő jubileum lesz!

Wissmann őrnagy lemondása. Zanzibárból jelentik a „B-T-t”-nak, hogy Wissmann őrnagy távirati úton küldte be a császárhoz elbocsátási kérvényét.

Az oroszországi zsidóüldözés. Egy pétérvári jelentés szerint Jaroszlávban nagyobb mérvű zsidókiutasítások történtek s a zsinagógákat is bezárták. Odesszában, Kiewben és Charkovban pedig nagy az üzleti pangás a zsidóüldözések miatt. Charkovban zavargások is fordultak elő.

Az új ir pártvezér. Hir szerint megegyezés jött létre az iránt, hogy az egész ir pártnak Mac Carthy lesz a vezére. Parnell és O'Brien Amerikába mennek, hogy pénzt gyűjtsenek. A „Standard” szerint a szabadelvű

párt vezetési bejegyzetek, hogy a rendőrség ellenőrzése és a földkerdes megoldása az alakitandó ir parlament illesse meg, ha e kérdést az angol öszsparlamentet már előbb meg nem oldja.

Uj osztrák pénzügyminiszter. Dunajewski osztrák pénzügyminiszter állásától felmentetett s helyébe a király Steinbach Emil dr. igazságügyminiszteriumi osztályfőnököt nevezte ki pénzügyminiszterre.

Szigoru telek.

(Visszapillantás.)

Az idei tél párját ritkító szigoru hideg-ségével s rendkívül bő havával örök emlékezetű betűkkel lesz feljegyezve a krónikákban s még dédunokáink is borzadva fogják olvasni az iszonyu csapásokat, melyeket az emberiségre hozott s bámulva fogják hallani, hogy a tenger a francia, belga partokon erősen befagyott s hogy Nápolyban, Palermóban emberek fagytak meg a roppant hidegben.

A leghidegebb teleket régidők óta hűen jegyzik a krónikák s ha ezekben lapozgatunk egész hosszú lajstromát állíthatjuk össze az ideizhez hasonló pogány időknek.

Igy hazánk történetét lapozgatva olvasuk, hogy a szomorú emlékü *tatárjárás*kor, a mohi pusztán elvesztett csata után 1241. év telén a nagy hidegben keményen befagyott a Duna s a tatárok, kiknek pusztításaik közben addig átléphetlen akadályul szolgált a hatalmas folyam, most látván, hogy a magyarok egész bátran terelik át rajta ökreiket, a dunántuli részeket is elpusztították.

Az 1458-ki télén hasonlóan kemény fagyok voltak Magyarországon. Erősen befagyott ekkor is a Duna és Szilágyi Mihály ott állította fel a királyválasztásra 40.000 főnyi sereget, kik nem győzvének végét várni a főurak budavári hosszas tanácskozásának, dideregve királylányá kiállították ki Mátyást.

Az 1677-ki kemény tél nagy inséget hozott az Alföldre, így Kecskemét környékére is. 1685-ben ismét a tavasz volt nevezetes s ápril 24-én Tarczalnál egy befagyott a Tisza hogy szekerek jártak rajta. 1708-ban ember, állat sokat szenvedett a hideg miatt. 1751-ben a nagy hóban az Alföldön (Szentek köznyékén) kézzel fogták a nyulakat, a farkasok az istállókra támadtak.

1782. február közepén a nagy hideg következtében az urvacsoara bora is befagyott a kehelyben. 1788—89-ben a hideg miatt igen sok ember megfagyott, s a farkasokkal nem bírtak. 1795-ben a hó terhe alatt a fák úgy letörtek, hogy csak a törzsük maradt, a farkasok a hóból ki sem tudtak szabadulni.

Az 1797-iki tél szintén kegyetlen volt, valamint 1807-ben s a következő két tél is; ugyszintén 1825-ben. Az 1829—30-iki tél alatt a papok melegített tégladarabot vittek magukkal a templomba, hogy kezök dermedését enyhítsék.

Az 1838-iki tél keménységének emlékét a pesti nagy árviz örzi, melyet a Duna jég-torlaszai okoztak.

Az 1848—49-iki kegyetlen tél szabadságharcunk történetéből ismeretes. 1850-ben Buda és Pest közt márczius 20-ikán fagyott be a Duna. 1853-ban a 20 fokos hideg márcz. közepéig tartott. Az 1865-iki tél szokatlan hosszúságával okozott nagy károkat. 1869—70-ben a hideg már febr. 6-án 27 fok volt Kolozsvárott. 1876-ban jan. hóban 23 fokos hideg is volt az Alföldön. Az 1879—80-iki szintén a szigoruak közül való, s a Duna akkor is befagyott.

Külföldi krónikák pedig azt emlegetik, hogy 1863—64 telén a Provence összes kikötői befagytak, s Velenczében a lagunákon nemcsak jární lehetett, de kocszini is; 1132 és 1133 telén a Pó Cremonától kezdve egész a torkolatig be volt fagyva. Marseille és Genua kikötőit nehéz volt megközelíteni a jégzajlások miatt, ép így 1503 és 1504 telén, a mikor a jég a Pón oly szilárd volt, hogy a katonák keresztülvonulhattak rajta. 1709—1710-ben a Középtenger összes északnyugoti kikötői: Marseille, Toulon, Nizza, egész Genuaig s azon felül csaknem három hónapon át teljesen be voltak fagyva.

Ez a tél volt a leghidegebb, mit Európa a középkor óta átélt. Különbén ez sem akadályozta meg a spanyol örökösödési háboru folytatását. Sok sebesült megfagyott a malplaceti csatatéren. Sajátságos, hogy a hollandi katonák tanusították a legkevesebb ellenállási képességet, a délfranciák a legtöbbet.

Ehhez hasonlót tapasztaltak 1812-ben is Oroszországban. Napoleon piemonti gyalogezredei és Murat nápolyi lovassága voltak az egyedüli csapattek, melyek a moszkvai borzasztó visszavonulásnál a hideggel dacolni bírtak. (B—t.)

Még el sem búcsúztunk, mert meg voltunk róla győződve, hogy reggelig úgy sem megyünk, tehát ismét szállásunkra térheltünk.

Itt aztán csakugyan megtudtuk a bizonyost, hogy egy óra mulva indulnunk kell tovább, mivel parancs érkezett.

Azonnal engedélyt kértem s visszamentem az én kedves házi gazdám és házi asszonyomhoz, hogy a szives fogadtatást megköszönjem, s egyuttal elbúcsúzzam.

Mennyire elszomorodtak, midőn a parancsot velők tudatám. Velem együtt jöttek, kísérték egész a századig, örökösen csak azon sóhajtozva, mennyire rosszul esik nekik, hogy ily hamar el kell mennünk.

Midőn megváltunk egymástól s ők haza mentek, nem telt bele egy jó fél óra, gazdag utravalót küldöttek, egész nagy csomagot; volt abban sült csirke, pogácsa annyi, hogy egész Verseczig lakmározhattam magammal együtt jó barátaimat is.

A százados előtt töltött egy negyedórai időzés után egy tágas téren sorakozott az egész zászlóalj s bizony ott is elmúlt egy jó óra, míg semmit nem téve ácsorogtunk, a mikor is megérkezett a várból (tehát ennyi sok

ideig kelle utána várakozni) egy nagy esomó töltény-táska, tenyérnyi széles ócska fehér szíjjakkal, s azt kiosztották közöttünk.

Mindenik magához valót akart szerezni, de bizony nem volt azokban mit válogatni, lévén az egyforma ócska és egyforma nagy. Alkalmasint a gránátosoké lehetett valaha, mert a mint egyet magam is kiválasztottam (a legkisebbnek hittem) s nyakamba akasztottam, majdnem az inamig ért. Hát még a töltényláda nagysága milyen volt! Ha le akartam ülni, csak szép esendesen kelle leereszkednem s alattam volt az ülőhely a maga egész kényelmében.

Na gondolám magamban, mily jó, hogy az én kedves házi uram és asszonyom e felszerelés nélkül láthattak. Mert csakugyan jól nevelhettek volna rajtam, hogy verte inamat az az irgalmatlan nagy töltény-táska. Elmondták volna rólam »hová viszed te nagy töltény-táska azt a kis veressapkást?»

Estefelé ott hagytuk Temesvárt és pedig fájó szívvel, mert még csak egy napot sem tölthettünk el a bennünket igazi magyar barátsággal és szívvellyességgel fogadott jó gyárvárosiak között.

Elérve a legközelebbi falut, a község házána l sárga-fekete zászlót láttunk kitűzve, a mi

ellen ugyan főbb tisztjeink azonnal protestáltak, megállottunk s addig egy tapodtat sem mentünk tovább míg azt onnan le nem vették, s a magyar három színű zászlót ki nem tűzték (volt ezeknek a ravaszoknak készletben ilyen is, de dugaszban tartották).

Itt már ráczok voltak, itt láttam először a rácz menyecskekét az ő kék, fehér és veressel kifestett sarkú papucsaiában, itt éreztem először az ellenség szagát, a mi egész Verseczig, vagy talán ha nem csatlakozom Fehértemplomig tartott, mert bizony már itt csaknem mindenütt ráczok voltak.

Másnap déltájban érkezünk meg Verseczre, a hol is egy irgalmatlan nagy csürben helyeztünk el. Arra emlékszem, hogy csakhamar megérkezésünk és elhelyekedésünk után tüzet jeleztek, de mi helyünkön maradtunk, távozni helyéről senkinek meg nem engedtetett, míg a tűznek vége nem volt.

Ez is igen kellemes helyzet volt ám, a mennyiben egyebet nem kaptunk a közönséges katonai czipónál, a mi magában igen szegényes edel volt.

De hát a hazáért szenvedni kellett. El is türtük békességgel, minden panasz nélkül

A legfehérebb Debreczenben.

— Téli élet. —

Nem való az, hogy csak a millió virággal pompázó tavasz kelthet igazi poétikus hangulatot az ember lelkében. Ezt csak úgy találták ki azok a poéták, a kik tavaszi verseiket azért írják, mivel ez *jutányosabb* — hiszen a téli verselés már nem érdemes, télen nem csak ihlet kell a versíráshoz, de *fa* is, hogy a poéta körme oda ne fagyjon a pennához.

Édes költészet van a hópelyhek hullásában. Majd apró hó-esillagocskák, majd hóföszlányok hullanak a szürke égből lassan, méltóságosan, mintha éreznék, hogy a magasból *ereszkednek le* hozzánk. Addig-addig hulltak esendően, míg a házak tetejét és az utcákat sűrűn beborították fehér lepedővel, melyen nem tud föltöt ejteni a házmesteri átok.

Ilyenkor van igazi nagyvárosias képe Debreczennek. A piac-utcán sietve haladnak az emberek, nem tekintve sem jobbra, sem balra, mindenki a maga dolga után lát. — A szekeruton esőgős szánkák siklanak végig, a házak előtt söprik a havat, a mellékutczákon pajzán gyermekek hógulyáznak, kanyargatnak. Itt-ott eleszik valaki, néha egy-egy szép leány is, a ki persze előbb körülnéz, hogy követi-e valami csinos fiatal ember, ki felemelje, különben nem érdemes elesni. A gyönyörű téli képhez jót illik a sült gesztenye-kereskedők kiabálása: maróni! maróni!

Minden szép, ragyogó, bájos!

Oly kedves hangulatba ringatott engem a járás-kelés, midőn a hópelyhek lassan-lassan fehérbe öltöztettek engem is. Ugy imádom ezeket a kedves esillagocskákat, hogy összeszerelném esékolni valamennyit, ha el nem olvadnának. Aztán mennyit tudnak ezek a csillagocskák beszélni. Mindenik egy-egy gyönyörűséges teli regét mosolyog, melyben ninesen heves szenvedély, csupán szelíd, ábrándos érzés, tele gyöngédséggel, jósággal, *olvasékonysággal*. Ezek is arra a kedves lényre emlékeztetnek, azért szeretem, imádom őket.

Megalltam. — Oly jól esett belenézni a havazásba s az utcák téli zaja is kedves zeneként hatott a fülembre — midőn egyszerre megszólalt az a kis hópelyhely, a mely ott ült a vállamon.

— Ejnye, de furesán érzem magamat a földön.

— Ugyan miért, kis komám?

(tudtuk, hogy ha panaszkodunk is, nem lesz, a ki meghallgatja), az este beálltával leheveredtünk úgy a hogy, és a hová tudtunk, s hajnalig pihentünk, a mikor is feldoboltatvan, talpon voltunk s egész jó kedvvel elindultunk Fehértemplom felé. *Kapross Gábor.*

* **A legnagyobb fák.** Nem az összes fölfedezett, hanem a mostanig is megmaradt ősvilági fák közül a legnagyobb Chemnitzben van, a városi természettudományi gyűjteményben. Hossza 10 méter, átmérője pedig a vastagabb végén 2-04 méternél nagyobb. Felülmulja vastagságban azt az 5 méter kerületű óriási törzset, a melyet — ép úgy, mint az előbbi — a Chemnitztól keletre fekvő mezőkön 1752-ben találtak. Ezt a törzset akkor Drezdába vitték, hogy valami nagy járművet építsenek belőle; de 1849-ben a májusi folkelés idején a törzs összeromboltatott. Chemnitz környéke egyáltalán rendkívül gazdag ily fatörzsmaradványokban. A legnagyobb kerületű fatörzsmaradvány, amelyből most már csak az a 2-04 méter hosszú darab van meg, a chemnitzzi száz szövöszkegyár alapítójának parkjában áll; alant 4-8 méter átmérőjű. A kőszénképződés idejéből való egy óriásfának legnagyobb és legbecesebb maradványát 1884-ben Osnabrücknél Presbergben fedezték fel s innen 1889-ben a berlini geológiai intézetbe vitték. Osnabrücknél, úgy látszik, egész erdő lehetett még a kőszén képződés idejében.

— Félek, hogy el találok olvadni. — Te, nem vagy te szerelmes? Akkor azonnal leugrom rólad, mert azt a tanácsot adta odafenn az anyósom, hogy szerelmes emberre valahogy ne szálljak, mert menten elolvadok.

Megsajnáltam szegényt és megakartam nyugtatni.

— Nem ért ahoz az anyósom, kis komám.

Féltékeny a lánya miatt. Nem olvadsz te el. A kis hópelyhely mégis nyugtalankodott. Izgett-mozgott, hogy ő nem bizik bennem és erővel le akart ugrani a vállamról.

— Te kis bolond, ki törnéd a nyakadat.

Inkább mond meg, mit végeztek felőlünk az égiek? Soká tart még ez a havazás, mert valami Falb Rudolf nevű német ugyancsak rémes dolgokat jövendőlt felőletek?

A kis hópelyhely éppen felelni akart, midőn észrevette, hogy veszedelem környékezi. — Te megcsaltál. Ugy érzem, hogy olvadok.

És a szegény haldokolva tekintett az égre, mintha félt volna, hogy az anyósa rá mordul: ugy-e megmondottam, haszontalan! Ugy sirt a kis bolond, hogy megesejt rajta a szívem, a mi még inkább elősegítette a halálát.

— Ki visz már én felőlem üzenetet, ha itt halok meg a földön?

A kis hópelyhely már alig tudott lélegzeni, pár pillanat múlva el is tűnt, csak a könnyei nedvesítették a kabátomat.

Szegény kis hópelyhely, majd eszembe jutsz te nekem akkor is, ha már a szerelmes nap-sugártól eltűnik a hólepel, hiszen rád emlékeztem majd a tavasz előhírnöke, az erdő mélyén kiviruló *hóvirág*.

Leontesz.

Ujdonságok.

* **A mi bálunk.** Minél inkább közeledik a függetlenségi párt bálja, mely f. hó 10-én tartatik meg a »Margit-fürdő« vendéglőjének termeiben, annál nagyobb érdeklődés mutatkozik iránta. A rendezőség már szétküldte a meghívókat s még mindig számosan jelentkeznek meghívókért. Miután megtörténhetik, hogy nem kaphatnak mindazok meghívót, a kik arra igényt tartanak, a rendezőség ez uton kéri fel őket, hogy tekintsék magukat meghívottaknak. A függetlenségi párt bálja, az eddigi jelenségekből ítélve, az idei farsang leglátogatottabb bálja leend, — a mi pedig nagy szó, mivel az ideai farsangnak valamennyi bálja sikerült volt.

* **Tisztviselők fölmentése katonai szolgálat alól.** A közös hadsereg és honvédség kötelékében álló törvényhatósági és községi tisztviselőj közül azok, a kiknek hivatalos állomásaikon való meghagyása a közszolgálat érdekében elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozik, háboru esetén a belügyminiszter ajánlatára a király engedelmével polgári alkalmazásukban meghagyhatók. Hogy tehát az esetleges mozgósítás alkalmával ezen szempont alá eső közigazgatási tisztviselőknak állomásai-ikon való megmaradása iránt a legfelsőbb engedély 1891. évre kieszközölhető legyen: a belügyminiszter fölhívta a törvényhatóságokat, hogy a fölmentendő tisztviselőknak nevét jelentsék be.

* **Kimutatás.** Hajdúvármegye árvaszekének tevékenysége és ügyforgalmáról: 1889. évről áthozott hátrány 00; 1890. évben érkezett 12,136 db., elintéztetett 12,136 db., maradt hátrány 00. Ezek közül kiosztva lett: Orosz Endre árvaszéki ülnöknek 4,795 db., Sepsy Dezső árvaszéki ülnöknek 4,320 db., Papp Lajos árvaszéki jegyzőnek 3,021 db. Összesen 12,136 db.

* **A turkevei kaszinó 50 éves jubileuma** f. hó 8-én azaz vasárnap tartatik meg. A jubileumi ünnepélyeken a Magyar-tesztvérek debreczeni zenekara fog közreműködni.

* **Esküvő.** A városunkban nemrég meglepedett tehetséges, fiatal ügyvéd, dr. Székely Miklós lapunk munkatársa, f. hó 3-án tartotta esküvőjét *Zimmermann Riza* kisasszonnyal Czegléden, hol a mátkapárt a hol a mátkapárt a vőlegény régi, jó barátja, a czeglédi hitközség közszeretében részesülő főbábjá és ritka műveltséggel bíró hitszónok, dr. Feldmann József eskette, ki a jegyesekhez lendülets magyar beszédet intézett, vallási, aethikai, bölcsészeti és jogi szempontból méltatva a házasság jelentőségét. Esküvő után az új házaspár, az örömszülők s a megjelent néhány barát az eskető főbábjá vendégszerető házában ebédre gyűlt egybe, honnan a boldog pár még aznap este hosszabb nászutra kelt. Legyen osztályrészük a hü és kitartó szerelem méltó jutalma: a fellegetlen boldogság!

* **Közigazgatási bizottság.** Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága ma délután tartja rendes havi ülését a városháza nagytermében.

* **Gyászhir.** Tegnap délután temette el mély részvét közt a deb. ev. ref. tanító testület egyik veterán tagját Miskolczi János kis-csapó utczai leánytanítót, s mint részvétet halljuk ma ismét újabb gyász érte a tanítótestületet Ugyanis *Herczeg János* ispotályi ev. ref. kántor és leánytanító neje szül. Körmeny Julianna, ki szinte leánytanító volt, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultat számos gyermeke siratja a bánatos férjen kívül. A kiadott családi gyászjelentés így hangzik: »Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetlen jó nőm, a legjobb anyának, igazi jó testvérünknek es leányomnak néhai *Herczeg János* né, született Körmeny Julianna okleveleves tanítónőnek folyó hó 4-én, este 6 órakor, életének 46-ik. boldog házasságának 26-ik, tanítószolgálatának 15-ik évében, 18 heti de különösen egy havi súlyos szenvedése után bekövetkezett csendes halálát. — Hült tetemei a boldogultnak folyó hó 7-én szombaton délután 3 órakor, előbb a reform. ispotályi kántori és tanítói lakon, ezt követőleg az ugyanottani templomban tartandó rövid ima után fognak a czegléd-utczai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre, rokonainkat, pályatársait, ismerőseinket s általában a nagyérdemű közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Deb., 1891 febr. 5. Anyja: özv. Körmeny Sámuelné. Testvérei: Körmeny István nejevel Piros Liza és gyermekeivel, Körmeny Zsófia, férjével Kálmán Lajossal, Körmeny Kálmán nejevel Nagy Erzsébet és gyermekeivel és Körmeny János. Bánatos férje: Herczeg János, gyermekei: Béla dancsházi tanító, Irén, Zoltán, Árpád, Etelka, Dezső, Tihamér, Kornélia, János, Szeréna, Pál, Sámuel.«

* **A király** tegnap reggel nagy udvari kísérettel hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett.

* **Esküvő.** A Pfalld István fővárosi vasúti hivatalnok tegnap d. u. vezette oltárhoz *Brechner József* debreczeni iparos kedves leányát, *Irma* t. Áldás kísérje a tiszta szerelemből kötött frigyét.

* **A kisujszállási kaszinó jubileuma.** A kisujszállási kaszinó-egyesület, a múlt hó 31-én ünnepelte meg 50 éves fennállásának jubileumát. Hogy a félszázados ünnep annál általánosabb legyen, hangversenyt és táncmulatságot is rendeztek a kaszinó buzgó tagjai. A hangverseny előtt Benő János gymnáziumi igazgató tanár olvasta fel a kaszinónak általa írt félszázados kimerítő történetét, ezután következett a hangverseny, melyen általános tetszés közepette az ottani műkedvelő zene- és énekkar adott elő egyes zene- és énekszámokat, majd Bujk Béla gymn. tanár szavalt. A fiatalság erre nagyhirtelen táncmulatságot rögtönzött, mely eltartott egész hajnalig.

* **Obsit.** Azon debreczeni illetőségi katonák, a kik az 1878-ik évben kezdték meg a a szolgálatot, *végelboacsítási leveleiket* átvehetik a katonai ügyosztálynál. (Komáromi-ház.)

* **A király-hymnusz** ügyében megindult mozgalom nem vezetett eddig eredményre, a kétszer hirdett szövegpályázat is meddő maradt. Most egyszerre két oldalról karolták föl az ügyet. A »műbarátok köré«-nek tudvalevőleg gróf Zichy Jenő 100 aranyat ajánlott föl egy ilyen mű díjazására, vasárnap pedig az orsz. dalárszövetség rendkívüli közgyűlése mondta ki, hogy megiratását siettetni. Minthogy 1892-ben Budapesten lesz a dalárünnep és ugyanakkor üli meg a szövetség negyedszázados főnállását, a választmány fólhatalmazást nyert arra, tegyen meg minden lehetőt, hogy ez ünnepélyre meglegyen a király-hymnusz.

* **A sikkasztó halála.** Több ízben irtunk már a békéscsabai sikkasztásról, melyben része volt az ottani népbank főpénztárnokának, L a u n e r Károlynak is. Launer tudvalevőleg öngyilkosságot akart elkövetni, mikor a sikkasztásra rájöttek, de a golyó akkor nem oltotta ki életét. Öt napig ült a kórházban, már az elmebetegség nyomai is mutatkozni kezdett rajta. Tegnapelőtt fordulat állott be a tragédiában. Launer délután 2 órakor a járásbírósi fogházban fejesebél eredő agyhártyagyulladás következtében meghalt. Halálával a sikkasztásnak bizonyára sok oly titka marad homályban, melyeket a vizsgálat sohasem tudhat kideríteni.

* **Népesedési statisztika.** Ez évi január 25-től 31-éig született Debreczenben: ref. törvényes fiú 17, leány 13, törvénytelen fiú, 2, leány 4; r. kath. törv. fiú 4, leány 6; aut. orth. törv. leány 1; izr. törv. leány 1; ág. hitv. 0. M e g h a l t a k: Czikala Anna kath. 1 hó, velesz. gyengeség, Halasi Zsuzsanna ref. 8 hó, tüdőlob; Aszalos József ref. 40 év tüdőgümökör, Hajdu Eszter ref. 23 év, szerencsétlenség; Boda Gergely ref. 54 év, hashártyalob; Vékony Gábor ref. 61 év, gutaütés; özv. Németszegi Kalmán ref. 58 év, tüdőgümökör; Törös Eszter ref. 2 év, tüdőgümökör; Lóvász István ref. 54 év, güresök; Hódi Géza ref. 34 év, tüdőgümökör; Gulyás Mária, ref. 2 év, göresök; özv. Medvés András ref. 68 év, agykór; özv. Nagy Bálint ref. 75 év, gutaütés; Halasz Anna, kath. 22 év, szervi szívbaj; Fügédi János ref. 4 hó, tüdőhurut; Balogh István István ref. 67 év, agykór; Prasanszky Károly r. kath. 48 év, hashártyalob; Tarai Balint ref. 45 év, agygutaités; özv. Horváth János ref. 52 év, tüdőgümökör; Ujfalussy Julianna ref. 2 nap, velesz. gyeng.; Vagó (?) halva szül.; Vogronics Emma r. kath. 2 hó, tüdőhurut; özv. Rof Józsefné ref. 62 év, szervi szívbaj; Szabó Eszter ref. 3 nap, velesz. gyeng.; Szabó József ref. 7 hó, bélhurut; Svarcz Salamonné izr. 66 év, tüdőhurut; Örmös Julianna ref. 45 év, tüdőhurut; özv. Pap János ref. 57 év, bélhurut; Balázs András r. kath. 2 év, agylob; Szabó Julia ref. 33 év, tüdőgümökör; Szabó (?) halv. szül.; Csmeri József ref. 87 év, végelgyengülés; özv. Iványi András ref. 85 év, végelgyengülés; özv. Stancel Ferenczné r. kath. 84 év, végelgyengülés; Leicher Margit r. kath. 1 év, göresök; Bannesi Eszter ref. 8 hó, bélhurut.

* **Husarak** megállapítva s bejelentve 1891. február 4-től 11-ig 36 kr Kovács Jánosnál csapó n. 327. sz. a., 38 kr. Rác Györgynél csapó n. 587. sz. a., Benzé Józsefnél árok u. 687. sz. a., 40. kr. Rác Györgynél czeplő u. 2599. sz. a., a mészáros társaságnál mester u. 3655., csapó u. 240. és 376., Könyök u. 574., kut u. 2323. sz. a., 42 kr. Ungvári Andrásnál piac 1-ső székében, czeplő u. 55., dedó u. 125., mester u. 1113. sz. a., 44. kr. Kovács Jánosnál a hentes székben, a mészáros társaság 18 székében, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891. február 3. *Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.*

* **A tudóvész gyógyítása.** Annyi ellentétes véleményt olvastunk már a Koch-féle gyógyomódról, hogy a laikus közönség nem tud azokban eligazodni. Nagy tekintélyek nyilatkoztak a Koch gyógyomódjára mellett, más nagy tekintélyek pedig ellene. Így közelebb Schrötter bécsi egyetemi orvostanár a Koch-féle eljárás körül szerzett tapasztalatai folytán nem ajánlja egyetlen betegnek sem, hogy a Koch-féle eljárásnak alá vesse magát.

* **Lövöldöző czipészlegény.** Egyik debreczeni előkelő czipésmester Kovács László nevű 24 éves legénye családi drámát akart ma délben rögtönözni mesterének Garai-utcai lakásán. Berontott a szobába és gazdája neje revolverrel rálőtt. Az asszonynak jobb halántékát surolta a golyó, de semmi komolyabb bajt nem okozott. Midőn az asszony, inkább az ijedségtől, lerogyott, a dühöngő megrettenve rohant ki a szobából, az utczákon végig a közkórházba, és ott — az udvaron a szájába lött. De a golyó most sem okozott halált. Kovács Lászlót, ki csekély sérüléssel a kórházban fekszik, a rendőrség ma délután hallgatja ki.

* **Piaczi árak** A Debreczenben 1891. február 3-án tartott heti vásárról

1 mm. Buza	7.50	7.40	7.30
1 » Kétszeres	77.0	6.60	6.50
1 » Rozs	6.40	6.30	6.20
1 » Árpa	6.50	6.40	6.30
1 » Zab	7.00	6.90	6.80
1 » Tengeri	6.20	6.10	6.00
1 » Köles	6.00	5.90	5.80
1 zsák burgonya		3.20	
100 kiló Szalonna	44.00	43.00	42.00
100 » Háj	48.00	46.50	45.00

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek, kik feledhellen, jó férjem temetésén megjelenésükkel részvételüket nyilvánították s mély fájdalomban osztoztak: ez uton fejezem ki szíves köszöndtemet. Debreczen, 1891. febr. 5. Özv. *Albert Istvánné.*

* **Elárúsító nőnek** egy jó házból való kisasszony egy helybeli szivar-tözsébe azonnal fölvetetik. Bővebb értesítést nyerhetni e lap kiadóhivatalában.

Színház.

Szerdán a »Cornevillei harangok« hangzottak színházunkban, s fájdalom nagyon kevés közönség gyönyörködött kísérteties kongásukban.

Planquette Róbert ezen művével egy új irányt indított a drámai zene terén, mely fájdalom az operett terén nem talál visszhangra, s csak 6 művel ezen irányt maig is kitarthat; míg a többi operett-írók kevés kivétellel maig sem emelkednek felül sablonos lehaságon.

Karacs (Greniső) tölle telhetőleg játszott, s énekelt is, hanem az első belépőjét elsiette, annyira, hogy az monoton hadarássá vált, s a második felvonás Quintájában egészen elvesztette fejét; a harmadik felvonás walterjét azonban elég jól énekelte.

Figyelmeztetésül: Az egyes hangok leenklése, betűszerinti tagolása, meg nem művészi értelemben vett éneklés, az csak holt betűk egymás utánja. Igyekezzék a dal szövegével megbarátkozni, s ahhoz alkalmazza az egyes hangok színezett éneklését.

Különbben neki új szerepe lévén, s tekintve, hogy egyetlen próbára énekelte, ily körülmények közt eléggé megállta helyét az este.

Kiss Ferkóról (Henry) constatáljuk, hogy a ma esti partie nem neki való, mivel ez magas baryton; s daczára minden transpositionának, — mely a darab instrumentális részét bénítja — s az örökös pointiroznak, — melylyel a melodiát sarkából kifordítja — mégis erőltetve, oly erővel énekel, mintha legalább is 200 zenészt kellene tul kiabálnia. Alkalmazkodni a partneréhez nem tud, azt folyton elnyomja. Kár neki ily szerekekkel bibelődni, ami egyáltalán nem az ő hangjához való, mert a dallam-fűzért ennyire negligálni, s azt minduntalan esetlen zig-zug cikornyákkal helyettesíteni, — az szentségtörés mind maga, mind a zene bája, mind a szerző ellen.

Taufferné (Serpolette) és Ellinger I. (Germaine) kedves jelenségek valának, s különösen Ellinger k. a. tünt ki az első felvonásbeli ballada előadásával.

Gyöngyi (Gaspár apó) megmutatta ma este, hogy nem csak a léhaság mezején otthonos, hanem komolyabb drámai ér birtokában is van. A harmadik felvonásbeli chansonettjével általános elerékenyedést idézett elő.

Hegyesi (Baily városi bíró) ez este kiaknázhatta szerepét, mit tett is, azonban folytonos bakugrásaival visszatetszést szült, ez való a karzatnak, mely jól mulat rajta, hanem a műveltebb közönség bizony az ily productióktól elfordul.

Karok és zenekar jók voltak kivéve, a második felvonás fináléjának D dur Es dur részletét, melyben a kar hajszra, a zenekar pedig csára tartott. Több figyelem a vezető részéről nem ártana, s ha baj van, mint itt is sietés volt, igyekezzék a zenével utána menni a karnak, nem pedig a saját mindennapi tempóját folytatni. *T-r.*

* **Színházi műsor.** Holnap: »Becsület« 7-én »Színházi képtelenség« (Püspöki jutalomjátéka.) 8-án »A strike.« 9-én »Becsület«. — A »Becsület« oly nagy hatást tett, hogy az ötös bizottsághoz igen sok reclamáció érkezett az iránt, hogy e hatásos színművet még a műsoron tartsák.

TÖRVÉNYSZÉK.

* **A gyilkos szerkesztő.** Ujvidéken tegnap a kis-termet egészen megtöltő — hallgatóság előtt a vádlott Tomits Jasa elmondta másfél óráig tartó védbeszédét. Mindenekelőtt Eötvös azon szavai ellenében, hogy minden hírlapírói polemia mögött kenyérkérdés van, tartozik a megölt Dimitrievicsét megvédelmezni. Ők nem kenyérkérdés miatt folytattak polemiciát és a mi utóbb beállta, nem is annyira Dimitrievics volt a hibás, mint környezete. Mindvégig lekötve a bíróság és hallgatóság figyelmét, eseteli a körülményeket, melyek kényszerüleg hajtották a tett elkövetésére; leírja, milyennek képzelet a tett elkövetéskor lelkiállapotát, miért nem számítható be neki közvetlenül a tett elkövetése után a vizsgálóbíró előtt tett vallomása, hogy praemedítálva ölt. Beszéd közben idéz Hugó Victorból, Lockeből, Stuart Millből, Zola »Béte Humaine«-jéből. Azzal végzi, hogy vagy méltányolja a bíróság helyzetét s akkor felmentik, vagy nem, s ha csakugyan nem lett volna e helyzetben, akkor kéri a halált, mert megérdemli. Szavai nagy benyomást keltettek. Az ítéletet hetfőn hirdetik ki.

* **Az elcsereált orvosság.** Felletár Emil dr. országos vegyész a Füzy Odón kir. táblai bíró holttestéből szakértői vizsgálat végett neki átadott részekről véleményét már elkészítette és jelentés kíséretében beterjesztette a budapesti kir. törvényszékhez, mely azt ki fogja adni Ajtay Sándor dr. egyetemi tanár és törvényszéki orvosnak, ki a megejtett boncolás és a vegyészeti vizsgálat alapján véleményét a törvényszék elé terjesztendi.

Irodalom és művészet.

* **A kolozsvári nemzeti színházban** mult januar hónap lefolyt magyar-cziklus alatt összesen 37 előadás volt és pedig 1 prolog, 8 tragédia, 3 dráma, 8 vígjáték, 10 népszimű, 1 bohózat és 5 operette. A magyar ciklus még további két hétig fog tartani és február 14-én záratik be, mit részint a közönség meleg érdeklődése, részint az a körülmény tett szükségessé, hogy még néhány színműíró vár bemutatásra, akiknek a ciklusból hiányozniok nem szabad. A magyar darabok előadása iránt a kolozsvári közönség nagy érdeklődést tanúsított.

* **A m. tud. akademia** nyelv- és széptudományi osztálya Hunfalvy Pál elnöklése alatt szerdán délután ülést tartott. Tély Iván hosszabban bírálta Kisaludy Károly Mohács című elégiájának görög fordítását Kassai Gusztávtól, a ki azt az Egyetemes Philologiai Közlönyben tette közzé s arra az eredményre jut, hogy a fordítás nem sikerült. Zichy Antal ismertetett néhány levelet, melyet Széchényi István grófhhoz intéztek tisztelői és bámulói az 1827-től 1835-ig terjedő időközökben. Körülbelül 40—44 olyan levél van, a melyeket Széchényi érdemesnek tartott megőrizni

Egy üveg rum.

Miklós csár uralkodása alatt egy izben palotaferradalom történt, melyről azonban egyetlen egy történetíró sem tesz említést. Nem volt katonai zendülés és nem is alulról-felfelé, mint rendesen, hanem felülről-lefelé indult meg. Nem is a trónt, rendíté meg, hanem csak a csári udvar konyháját. Husz egyen tolvajlás miatt Szibériába vándorolt, többen pedig eltűntek a színtérről, miután közelebbi ismeretséget kötöttek a kancsukával.

S mindez — egy üveg rum miatt történt. Nem hiába mondják, hogy csekély okoknak is nagy következményei lehetnek.

Egy szép, vagyis tán inkább egy borongós, csunya őszi napon Alexandra Feodorowna csárni teli palotájának boudoirjában üldögélt s — unatkozott. »Beavatott körök« beszéltek, hogy ez az állapot nem ritkaság még a fejédelmi udvarokban sem. A csárni lánykorában oémet princesz volt s azért nem csodálható, hogy unalmában nem jutott okosabb gondolata, — minthogy egy kissé a háztartás után néz. Tudni akarta, hogy állanak az ügyek a konyha birodalmában s e végből a napi jelentéseket maga elé terjesztette. Amint így lapozgat szeme megakad egy tételen, mely hangzott ekképen: »egy üveg rum a csárevits számára.« A trónörökös Sándor nagyherceg, egy harminczéves férfi volt s a csárni nem bírta elgondolni, mire való neki egy üveg rum a háztartás költségén. Visszafelé lapozgatott tehát s napról-napra pontosan bejegyezve találta ugyanazon tételt; egészen a csárevits születésnapjáig s még azelőttre is. Bizonyosan más csárevits lehetett az — gondola a csárni, de kíváncsisága ekkor már felebredt s addig lapozgatott visszafelé, míg végre rájött, hogy az előző évszázadból kelt az első tétel, e megjegyzéssel: »fogfájás ellen, az udvari orvos rendeletére«

Tehát azért, mivel I. Sándor csár, még trónörökös korában, egy izben egy theás kánálnyi rumot tett fájós fogára, utódainak e czímen mindennap egy üveg rumot jegyeztek fel.

A csárni nevetve beszélt el a dolgot férjének, Miklós csár azonban nem nevetett rajta.

Délután ő maga követelte a háztartási jegyzék előterjesztését. Egész éjjel világosságot láttak a csár szobájában: számlálgatott s irogatott. Csak reggelre aludt el a lámpafény. De akkor meg az egész telipalota tájéka beborult. »Gyalázatosabb, mint hittem — szólt a csár nejéhez — ilyen gazságnak alig van párja. Asztalom minden évben egy millő rubellel többe kerül a papíroson, mint a valóságban. Mától fogva kívülről kosztolunk!«

S másnap reggel valóban nem létezett többé udvari konyha: azok, akiknek nagyon is folyékony tintájuk s igen gyors tolluk volt, megbühödtek; a csár nem respektálta a hagyományokat. Az egész udvar megrémült, midőn meghallotta, hogy egy vállalkozónak kiadott az egész teli palota — kosztba. — »Ez hallatlan!« rebegé egy udvarhölgy. Tíz óra mulva a szerencsétlen elbocsáttatott.

— »Soha olyan jól nem ebédeltém, mint ma — mondá a csár — az első napon — s csak félannyimba került. Gyalázatosan kizsebeltek!«

— »Oh, szent Oroszország dicső napjaid elmúltak — sopánkodának mások, — igaz, hogy most az udvarnál jobban lehet étkezni, de már nem érdemes állást keresni — hisz ott csak a becsületes ember élhet meg!«

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, pénteken febr. 6-án pásatlan bérletben:

A becsület.

Színmű 4 felvonásban.

VASUTI MENETREND.

(Október 1-től.)

Debreczenből indul:		Ó	P
B.-Pest—N.-Várad felé (gyv.)	d. e.	82	
" "	d. u.	157	
" (csak N.-Várad felé)		335	
" N.-Várad	este	10	
Szatmár felé	d. u.	330	
" "	este	814	
" "	(gyors v.)	éjjel	220
Kassa felé	d. e.	631	
" "	este	700	
" "	(m. á. v. indóh.	d. u.	322
Nánás felé:	" "	reggel	508
" "	" "	d. u.	358
" "	(vásártérről	reggel	544
Debreczenbe érkezik:			
B.-pest—N.-Váradról erk.	éjjel	215	
" (csak N.-Várad felől)	reggel	743	
" "	d. u.	335	
" "	este	729	
Szatmárról	reggel	841	
" "	délbe	127	
" "	este	935	
Kassáról	reggel	806	
" "	este	911	
" "	(m. á. v. indóh.	reggel	801
" "	" "	este	605
Nánásról:	" "	reggel	753
" "	" "	este	556
Budapestről Debreczenbe indul:			
" "	reggel	735	
" "	(gyorsvonat)	d. u.	2
" "	" "	este	925

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Eladó széna.

A halápi erdészlaknál lévő három boglya **széna** és egy csomó **sás** a folyó évi február hó 7-én d. e. fél 10 órakor a helyszínén tartandó árverésen el fog adatni.

Debreczen sz. kir. város erdőmesteri hivatala

Hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város t. tanácsának 10187/1890. sz. a. kelt határozata folytán, a városi ökör-fogatokhoz zartozó felszerelések — u. m.: szekerek, talyigák, jármok stb. — a folyó 1891. év február hó 6-ik napján reggel 8 órakor, a hatvan-utcai béres háznál — tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Debreczen, 1891. február hó 3-án.

A városgazdai hivatal.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

Szekrénykályha.

Majolika- és szalonkályha gyárunk képviselésére kerestetik erre vállalkozó egyén.

TITEL O.-féle

műcserépgyár részvénytársaság.

Meghívás.

A DEBRECZENI IPAR- és KERESKEDELMI BANK

XXIV-ik

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1891. február 22-ik napján d. e. 10 órakor tartandja Debreczenben, az intézet saját helyiségeiben,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak, oly megjegyzéssel, hogy az alapszabályok 23-ik cikkének rendelete szerint, részvényeiket a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztáránál le kell tenniök.

TÁRGYSOROZAT:

- 1) Igazgatósági jelentés az 1890-ik évi üzletről.
- 2) Az 1890. évi számadások és mérleg és ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása vagy megtagadása feletti határozat.
- 3) Az alapszabályok 34. cikke értelmében a kilépő két igazgatósági tag helyének három évre leendő betöltése.

Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1891 január 31-én tartott ülésünkből.

AZ IGAZGATÓSÁG.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**

fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utcza, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utcza, 1702. sz.] küldendők